

ODGOVORI EUROPSKE KOMISIJE

NA TEMATSKO IZVJEŠĆE EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA

Alati za olakšavanje putovanja unutar EU-a
tijekom pandemije bolesti COVID-19
Relevantne inicijative s učinkom u rasponu od uspjeha do
ograničene upotrebe

Sadržaj

I. SAŽETAK ODGOVORÂ KOMISIJE	2
II. ODGOVORI KOMISIJE NA GLAVNA OPAŽANJA EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA.....	3
1. Razvoj pristupnika za praćenje kontakata	3
2. Upotreba pristupnika za praćenje kontakata i alata koji se odnose na obrasce EU-a za lociranje putnika	3
3. Razvoj mehanizma opoziva EU digitalne COVID potvrde	4
4. Sigurnosne kontrole i lažne potvrde.....	5
5. EU digitalna COVID potvrda kao međunarodni standard i potvrda koja olakšava putovanja ...	6
III. ODGOVORI KOMISIJE NA PREPORUKE EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA.....	6
1. 1. preporuka – Potrebno je otkloniti razloge za slabu primjenu digitalnih obrazaca EU-a za lociranje putnika.....	6
2. 2. preporuka – Potrebno je olakšati brzu komunikaciju među zemljama kad je riječ o incidentima povezanim s digitalnim potvrdama EU-a.....	6
3. 3. preporuka – Potrebno je pripremiti relevantne alate EU-a za buduće krize	7

Ovaj dokument sadržava odgovore Europske komisije na opažanja iz tematskog izvješća Europskog revizorskog suda, u skladu s člankom 259 [Financijske uredbe](#), i objavit će se zajedno s tematskim izvješćem.

I. SAŽETAK ODGOVORÂ KOMISIJE

Kako bi se olakšalo slobodno kretanje u EU-u i zaštitilo javno zdravlje tijekom pandemije bolesti COVID-19, Komisija je u bliskoj koordinaciji s državama članicama razvila niz digitalnih alata. Ti su alati obuhvaćali EU digitalnu COVID potvrdu¹, pristupnik koji je povezivao nacionalne aplikacije za praćenje kontakata u cijelom EU-u, kao i napore za promicanje usklađenog pristupa obrascima za lociranje putnika.

EU digitalna COVID potvrda zajednički je okvir za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju ili preboljenju bolesti COVID-19. EU digitalne COVID potvrde prihvaćene su u svim državama članicama, što građanima EU-a olakšava putovanje tijekom pandemije. Komisija je uložila posebne napore kako bi se zajamčilo da EU digitalna COVID potvrda, razvijena u bliskoj suradnji sa stručnjacima iz država članica koji su dio mreže e-zdravstva i Odbora za zdravstvenu sigurnost², odražava temeljne vrijednosti i načela EU-a, kao što su nediskriminacija, zaštita osobnih podataka, privatnost, sigurnost i otvorenost.

EU digitalna COVID potvrda bila je ključan element u odgovoru Europe na pandemiju bolesti COVID-19. Do rujna 2022. samo u EU-u/EGP-u izdano je više od 2 milijarde potvrda. Njihov je uspjeh pridonio i ubrzanju digitalizacije zdravstvene skrbi u državama članicama. Komisija i države članice razmatraju kako bi se tehnička infrastruktura na kojoj se temelji EU digitalna COVID potvrda u budućnosti mogla upotrijebiti za druge svrhe. EU digitalna COVID potvrda privukla je i znatan interes zemalja izvan EU-a. Od listopada 2022. sustavu se pridružilo 49 trećih zemalja i područja na pet kontinenata³, nakon što su njihovi sustavi ocijenjeni kao jednakovrijedni okviru za EU digitalnu COVID potvrdu⁴.

Okvir za EU digitalnu COVID potvrdu nadahnut je radom na razvoju pristupnika za praćenje kontakata. Rad na novim rješenjima za digitalno praćenje kontakata započeo je već u travnju 2020., a rezultirao je zajedničkim paketom mjera EU-a za države članice o mobilnim aplikacijama za potporu praćenju kontakata u borbi protiv bolesti COVID-19⁵. Komisija je u rujnu 2020. u upotrebu stavila pristupnik za praćenje kontakata, a u listopadu 2020. prve zemlje počele su povezivati svoje nacionalne aplikacije za praćenje kontakata s tim pristupnikom, čime se korisnicima omogućilo da koristeći svoje nacionalne aplikacije za praćenje kontakata putuju u inozemstvo, a također se podupiralo prekogranično praćenje kontakata.

Pristupnik za praćenje kontakata imao je najveći broj korisnika u ožujku 2022. kada je u jednom danu učitano oko 700 000 ključeva.

¹ Uredba (EU) 2021/953 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2021. o okviru za izdavanje, provjeru i prihvaćanje interoperabilnih potvrda o cijepljenju, testiranju i preboljenju bolesti COVID-19 (EU digitalna COVID potvrda) radi olakšavanja slobodnog kretanja tijekom pandemije bolesti COVID-19. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0953&from=EN>

² https://health.ec.europa.eu/health-security-and-infectious-diseases/preparedness-and-response/health-security-committee-hsc_hr

³ Potpuni popis dostupan je na: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/coronavirus-response/safe-covid-19-vaccines-europeans/eu-digital-covid-certificate_hr

⁴ Kako je propisano člankom 8. stavkom 2 Uredbe (EU) 2021/953. Švicarska je sa sustavom povezana odlukom donesenom na temelju članka 3. stavka 10. Uredbe (EU) 2021/953, a Island, Lihtenštajn i Norveška izravno uključivanjem Uredbe (EU) 2021/953 u Sporazum o EGP-u.

⁵ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-04/covid-19_apps_en_0.pdf

Uz uspješno uvođenje EU digitalne COVID potvrde, praćenje kontakata s pomoću obrazaca za lociranje putnika imalo je ključnu ulogu u borbi protiv virusa SARS-CoV-2. Komisija je promicala usklađeni pristup obrascima za lociranje putnika na dva načina. Podupirala je rad akcije „EU Healthy Gateways” na razvoju zajedničkog predloška i aplikacije za obrasce za lociranje putnika – Unijine digitalne platforma PLF-a⁶ – kako bi se olakšala upotreba sličnih digitalnih obrazaca za lociranje putnika u cijelom EU-u⁷. Istodobno je razvila platformu za razmjenu obrazaca za lociranje putnika namijenjenu brzom i automatskoj razmjeni podataka o putnicima među državama članicama sudionicama. Zahvaljujući tome države članice mogle su se od 1. lipnja 2021. povezati s tom platformom i razmjenjivati podatke o putnicima za sve vrste prijevoza za koje su prikupljale obrasce za lociranje putnika.

II. ODGOVORI KOMISIJE NA GLAVNA OPAŽANJA EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA

1. Razvoj pristupnika za praćenje kontakata

Komisija je za razvoj pristupnika za praćenje kontakata provela detaljna savjetovanja s državama članicama⁸. Kao rezultat toga, mreža e-zdravstva usvojila je zajednički paket mjera EU-a za države članice o mobilnim aplikacijama za potporu praćenju kontakata u borbi EU-a protiv bolesti COVID-19⁹, smjernice o interoperabilnosti¹⁰, specifikacije za aplikacije za praćenje kontakata¹¹ i pristupnik za praćenje kontakata¹².

Međutim, nacionalne strategije za borbu protiv pandemije bolesti COVID-19 razlikovale su se među državama članicama i neke se članice nisu odlučile za primjenu aplikacija za praćenje kontakata. Većina država članica podržala je uvođenje aplikacija za praćenje kontakata koje su bile interoperabilne preko granica i s vremenom se 19 od ukupno 22 zemlje povezalno s pristupnikom za praćenje kontakata. One koje su se odlučile za tehnologije koje nisu bile kompatibilne s pristupnikom za praćenje kontakata oslanjale su se na zajednički paket instrumenata EU-a i bile su aktivno uključene u suradnju EU-a u tom području.

2. Upotreba pristupnika za praćenje kontakata i alata koji se odnose na obrasce EU-a za lociranje putnika

Uspjeh aplikacija za praćenje kontakata, a time i pristupnika za praćenje kontakata, uvelike je ovisio o tome kako će ih prihvatiti šira javnost. Iako količina preuzimanja nije bila ujednačena u svim

⁶ Digitalni obrazac Europske unije za lociranje putnika.

⁷ Dostupno na: <https://app.euplf.eu/>

⁸ Odlomci 28.–29., slika 3. tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

⁹ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-04/covid-19_apps_en_0.pdf

¹⁰ https://health.ec.europa.eu/system/files/2020-05/contacttracing_mobileapps_guidelines_en_2.pdf

¹¹ https://health.ec.europa.eu/publications/ehealth-network-guidelines-eu-member-states-and-european-commission-interoperability-specifications_en

¹² https://health.ec.europa.eu/publications/technical-specifications-interoperability-contact-tracing-apps-ehealth-network-guidelines-eu-member_en

državama članicama, aplikacije za praćenje kontakata dobrovoljno su preuzete više od 74 milijuna puta (prema podacima od listopada 2021.), što u najmanje 14 država članica premašuje 15 % njihova ukupnog stanovništva. Mogućnosti praćenja stvarne upotrebe aplikacija za praćenje kontakata od strane korisnika vrlo su ograničene zbog visokih standarda zaštite podataka i sigurnosti aplikacija. Međutim, preliminarni nalazi neovisne studije o stečenim iskustvima, najboljim praksama i epidemiološkom učinku zajedničkog europskog pristupa digitalnom praćenju kontakata upućuju na to da je ukupan broj preuzimanja do srpnja 2022. u zemljama EU-a/EGP-a iznosio gotovo 170 milijuna. Primjena aplikacija uvelike je ovisila i o promidžbenim kampanjama kojima su upravljale države članice, kao i o drugim nefarmaceutskim mjerama (npr. o održavanju udaljenosti, nošenju maski, higijeni ruku itd.) kojih su se građani trebali pridržavati kako bi se usporilo širenje bolesti COVID-19.

Ako se nakon završetka pandemije pojavi potreba za ponovnom upotrebom pristupnika za praćenje kontakata, isti pravni instrument koji je korišten za njegovo prvotno uvođenje mogao bi se ponovno upotrijebiti¹³. U kontekstu paketa o europskoj zdravstvenoj uniji¹⁴ Komisija je proširila mandat Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC) na alate za automatsko praćenje kontakata¹⁵ koji će ECDC-u omogućiti da prema potrebi razvije i uvede nove alate za prekogranično digitalno praćenje kontakata.

Važno je naglasiti da države članice nisu imale pravnu obvezu prikupljanja obrazaca za lociranje putnika. Upotreba takvih alata i dalje je dobrovoljna. Usto, sve države članice koje su izrazile interes za pristupanje platformi za razmjenu obrazaca za lociranje putnika mogle su to učiniti.

3. Razvoj mehanizma opoziva EU digitalne COVID potvrde

Kako bi se pridonijelo zaštiti javnog zdravlja, možda će biti potreban opoziv EU digitalnih COVID potvrda¹⁶ koje su izdane na temelju pogreške, kao rezultat prijave ili nakon suspenzije serije cjepiva protiv bolesti COVID-19 za koju je utvrđeno da je neispravna. Uredbom o EU digitalnoj COVID potvrdi već je predviđeno da se okvirom povjerenja može poduprijeti bilateralna razmjena popisa opozvanih potvrda koji sadržavaju jedinstvene identifikatore opozvanih potvrda¹⁷. Zahvaljujući tome države članice mogle su brzo poništiti lažne potvrde korištenjem funkcionalnosti poslovnih pravila sustava, tj. skupa pravila koji je ugrađen u softver za provjeru.

U Uredbi o EU digitalnoj COVID potvrdi jedinstveni identifikator jasno je određen kao dio skupa podataka certifikata koji se upotrebljava u svrhu opoziva. Komisija i države članice odlučile su razmotriti mogućnost dodatnog olakšavanja prekogranične automatske razmjene popisa opozvanih potvrda putem središnjeg pristupnika za EU digitalnu COVID potvrdi. Time je ponuđeno fleksibilno rješenje koje je državama članicama omogućilo da odaberu tehnološki pristup koji bolje odgovara njihovim potrebama.

¹³ Provedbeni akt iz članka 14. (mreža e-zdravstva) Direktive o prekograničnoj zdravstvenoj skrbi (2011/24/EU).

¹⁴ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/european-health-union_hr

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0726&from=EN>

¹⁶ Vidjeti odlomke 44.–46. tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

¹⁷ Članak 4. stavak 2. Uredbe o EU digitalnoj COVID potvrdi.

Načini opoziva utvrđeni su u Provedbenoj odluci Komisije 2022/483 od 22. ožujka 2022¹⁸. Tehničke specifikacije mehanizma opoziva sastoje se od dva dijela: jedan se dio odnosi na pristupnik za EU digitalnu COVID potvrdu i njegova je primjena obvezujuća. Drugi se dio odnosi na način na koji države članice distribuiraju popise opozvanih potvrda iz svoje nacionalne infrastrukture aplikacijama za provjeru potvrda i nije obvezujuć. Za potonji države članice mogu birati među brojnim mogućnostima, pri čemu se u svakoj u obzir uzimaju pitanja privatnosti.

4. Sigurnosne kontrole i lažne potvrde

Kad je riječ o sigurnosti sustava EU digitalne COVID potvrde¹⁹, Komisija je kao operator pristupnika za EU digitalnu COVID potvrdu odgovorna za osiguravanje najsvremenijih sigurnosnih mjera za zaštitu sustava od rizika, ranjivosti i zlonamjernih aktera. Postupak „priključivanja” primjenjuje se na sve zemlje sudionice. Komisija prije povezivanja zemlje sudionice s pristupnikom za EU digitalnu COVID potvrdu strogo provjerava ispunjava li ta zemlja sigurnosne zahtjeve za priključivanje. Tako se ispitivanje provodi kako bi se provjerilo jesu li uspostavljene sve sigurnosne mjere potrebne za sigurno povezivanje.

Za sigurnosne kontrole na razini izdavanja EU digitalne COVID potvrde i veze s nacionalnom *backend* infrastrukturom (nacionalnim sustavom povezanim sa središnjim pristupnikom za EU digitalnu COVID potvrdu) odgovorna je država članica ili treća zemlja. Zemlje sudionice pri uspostavi i upravljanju svojim nacionalnim sustavima i uslugama moraju poštovati relevantno zakonodavstvo o kibersigurnosti i zaštiti podataka, za čiju su provedbu odgovorna posebna nacionalna tijela. Komisija sustavno zahtijeva od svih država članica i trećih zemalja da podnesu samoprocjenu kako bi pružile dodatno jamstvo da su osobito uzele u obzir određene rizike. Svako nepoštovanje bilo kojeg od tih zahtjeva onemogućuje uključivanje u okvir za EU digitalnu COVID potvrdu.

Bilo kakve prijevare povezane s EU digitalnom COVID potvrdom, kao npr. slučajevi u kojima osobe koje imaju legitiman pristup sustavu izdaju tehnički valjane potvrde, iako povezani medicinski postupak nikada nije proveden, rezultat su kriminalnog ponašanja kažnjivog prema nacionalnom pravu i ne predstavljaju kibernetičke napade. Potrebno je razlikovati sigurnosne kontrole na razini nacionalne *backend* infrastrukture i štetne namjere onih koji upravljaju sustavima izdavanja potvrda na nacionalnoj razini. Nacionalni *backend* sustavi nisu bili ugroženi i neovlaštene strane im nisu pristupile.

Kad je riječ o kibersigurnosti, EU digitalna COVID potvrda je sigurna. Rizikom da ovlašteno osoblje koje ima zakoniti pristup sustavima izdavanja može izdavati tehnički valjane, ali lažne potvrde upravljaju tijela zemalja sudionica u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom i postupcima kontrole pristupa.

¹⁸ Provedbena odluka Komisije (EU) 2022/483 od 21. ožujka 2022. o izmjeni Provedbene odluke (EU) 2021/1073 o utvrđivanju tehničkih specifikacija i pravila za uspostavljanje okvira povjerenja za EU digitalnu COVID potvrdu, uspostavljenu Uredbom (EU) 2021/953 Europskog parlamenta i Vijeća. Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32022D0483&from=EN>

¹⁹ Vidjeti odlomke 51.–56. tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

5. EU digitalna COVID potvrda kao međunarodni standard i potvrda koja olakšava putovanja

Države članice u velikoj su mjeri upotrebljavale EU digitalnu COVID potvrdu²⁰, što se pokazalo djelotvornim u olakšavanju putovanja²¹. EU digitalna COVID potvrda također je pravodobno uvedena²². EU digitalna COVID potvrda bila je ključan element u odgovoru Europe na pandemiju bolesti COVID-19 i brzo je postala standard u Europi i šire. Pozitivno je utjecala na slobodno kretanje u vrijeme kada su ga države članice ograničavale zbog javnog zdravlja.

Pozitivan učinak sustava EU digitalne COVID potvrde širi se izvan EU-a jer se razvio u globalni standard koji se čvrsto temelji na EU-ovim vrijednostima otvorenosti, sigurnosti i zaštite podataka. To dokazuje veliki interes trećih zemalja za povezivanje sa sustavom EU digitalne COVID potvrde, jedini funkcionalnim sustavom COVID-19 potvrda koji je u upotrebi na međunarodnoj razini u velikim razmjerima. Taj je uspjeh pridonio ponovnoj uspostavi sigurnih međunarodnih putovanja i globalnom oporavku.

Komisija je i dalje u potpunosti predana što bržem povratku neograničenom slobodnom kretanju. Od listopada 2022. sve su države članice ukinule ograničenja putovanja unutar EU-a, uključujući potrebu za posjedovanjem EU digitalne COVID potvrde. Iako je EU digitalna COVID potvrda dokaz sposobnosti institucija EU-a i država članica da ostvare konkretne rezultate u korist građana EU-a, njezin će kraj biti pokazatelj da su pandemija i s njom povezana ograničenja prevladani.

III. ODGOVORI KOMISIJE NA PREPORUKE EUROPSKOG REVIZORSKOG SUDA

1. 1. preporuka – Potrebno je otkloniti razloge za slabu primjenu digitalnih obrazaca EU-a za lociranje putnika (Ciljni rok provedbe: prosinac 2023.)

Komisija prihvaća ovu preporuku te će se savjetovati s državama članicama putem Odbora za zdravstvenu sigurnost i surađivati s ECDC-om na njezinoj provedbi.

2. 2. preporuka – Potrebno je olakšati brzu komunikaciju među zemljama kad je riječ o incidentima povezanima s digitalnim potvrdama EU-a (Ciljni rok provedbe: lipanj 2023.)

Komisija prihvaća preporuku.

Odbor za sigurnost osnovan je u studenome 2021. u okviru mreže e-zdravstva. Njegova je svrha analizirati sve incidente nakon što se problem na odgovarajući način stavi pod kontrolu radi rasprave

²⁰ Vidjeti odlomke 69.–70. i sliku 4 tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

²¹ Vidjeti odlomke 72. i 74 te sliku 5. tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

²² Vidjeti odlomke 28. i 35 tematskog izvješća Europskog revizorskog suda XX/2022.

i dijeljenja stečenih iskustava te poboljšanja sigurnosti. Odbor nije prva linija obrane, već mehanizam za razmjenu informacija među nadležnim tijelima namijenjen isključivo EU digitalnoj COVID potvrdi. Iz sigurnosnih razloga Odbor ne može intervenirati i širiti informacije prije nego što se incident primjereno riješi i u dovoljnoj mjeri stavi pod kontrolu na nacionalnoj razini.

Komisija će analizirati koji se daljnji koraci mogu poduzeti kako bi se ojačalo sudjelovanje u Odboru i poboljšala razmjena informacija među nadležnim tijelima.

Komisija Odbor za sigurnost smatra sastavnim i učinkovitim dijelom cjelokupne strukture EU digitalne COVID potvrde, zbog čega će biti uključen u svaki plan ponovne aktivacije koji će biti dio instrumenta opisanog u odgovoru na 3. preporuku u pogledu ponovne uporabe alata obuhvaćenih tim izvješćem.

U tom će kontekstu Komisija u okviru svojih mjera iz 3. preporuke analizirati i na koji će se način Odbor za sigurnost i njegovi komunikacijski mehanizmi možda morati prilagoditi i proširiti kako bi na optimalan i usklađen način mogli odgovoriti na sve dodatne potrebe koje mogu nastati kao posljedica sigurnosnih incidenata povezanih ne samo s pandemijom bolesti COVID-19, već i s budućim pandemijskim krizama.

3. 3. preporuka – Potrebno je pripremiti relevantne alate EU-a za buduće krize

- a) Utvrditi koji su od alata EU-a osmišljenih tijekom pandemije bolesti COVID-19 bili najkorisniji građanima i državama članicama te pripremiti postupke za njihovu brzu ponovnu aktivaciju u slučaju budućih kriznih situacija (ciljni rok provedbe: rujan 2023.)**

Komisija prihvaća točku (a) 3. preporuke, ali napominje da će ta analiza nužno ovisiti o predmetnom instrumentu i krizi.

Komisija je u svojoj Komunikaciji o planu za krizne situacije za prometni sektor²³ napomenula da bi u slučaju krize slične onoj uzrokovanoj pandemijom bolesti COVID-19 Komisija i države članice trebale iskoristiti iskustvo stečeno pri razvoju zajedničkog predloška za digitalne obrasce EU-a za lociranje putnika i platforme za razmjenu podataka o putnicima za prekogranično praćenje kontakata. Alate razvijene u tu svrhu na razini EU-a trebalo bi prema potrebi brzo i jednostavno ponovno aktivirati.

Usto, Komisija je 19. rujna 2022. donijela Prijedlog uredbe o uspostavi Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu²⁴. Tim se instrumentom nastoji uspostaviti fleksibilan i transparentan mehanizam za brz odgovor na izvanredne okolnosti i krize koje ugrožavaju funkcioniranje jedinstvenog tržišta. Cilj je osigurati koordinaciju, solidarnost i usklađenost odgovora EU-a na krizu te zaštititi funkcioniranje jedinstvenog tržišta, posebno osiguravajući kontinuirano slobodno kretanje osoba, robe i usluga. Uredbom bi se Komisiju i države članice ovlastilo i da uspostave interoperabilne digitalne alate ili IT infrastrukture kojima se podupiru ti ciljevi.

Istodobno je važno naglasiti da su neki od analiziranih alata EU-a, osobito EU digitalna COVID potvrda, posebno osmišljeni kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19.

Suzakonodavci su ih djelomično izričito ograničili na procijenjeno trajanje pandemije kako bi se omogućilo pravo na slobodno kretanje građana EU-a i članova njihovih obitelji tijekom tog

²³ COM(2022) 211 final.

²⁴ COM(2022) 459 final.

izvanrednog razdoblja. To će nužno utjecati na primjerenost pripreme postupaka kojima bi se omogućila njihova ponovna aktivacija.

b) S pomoću sinergija ili pojednostavnjenja, građanima EU-a olakšati pristup alatima koji se koriste za lakše prekogranično praćenje kontakata tijekom krize (ciljni rok provedbe: rujn 2024.)

Komisija prihvaća točku (b) 3. preporuke. Rad na tome počet će nakon savjetovanja iz 1. preporuke, bit će potrebna odgovarajuća pravna osnova i ovisit će o epidemiološkoj situaciji.

c) Zajedno s državama članicama analizirati potrebu za bilo kojim dodatnim alatima u svrhu rješavanja mogućih budućih kriza (ciljni rok provedbe: rujn 2023.)

Komisija prihvaća točku (c) 3. preporuke. U tom je kontekstu relevantan i Prijedlog uredbe o uspostavi Instrumenta za izvanredne okolnosti na jedinstvenom tržištu.